

Noves claus per entendre el mercat laboral (V)

TREBALL A TEMPS PARCIAL: INSERCIÓ PARCIAL?

En aquest número 34 de **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** -el cinquè de la sèrie dedicada a les **noves claus per entendre el mercat laboral**- expliquem com el treball a temps parcial pot distorsionar qualsevol anàlisi del mercat laboral.

Val a dir que la promoció, flexibilització i precarització de la contractació a temps parcial ha estat una de les apostes importants de la Reforma Laboral de 2012. La laxitud de les formalitats legals i l'abaratiment de costos socials d'aquest tipus de contractació s'ha fet sense reforçar el caràcter de voluntarietat que té a altres països de la UE. La manca d'obligació legal de fixació d'un horari preestablert ha convertit la contractació a temps parcial espanyola en una de les més precàries d'Europa. A tall d'exemple, en els famosos "MiniJobs" alemanys s'estableix l'horari contractat i, per tant, poden ser controlats per la Inspecció de Treball i/o els sindicats. En el cas espanyol, des de la Reforma Laboral de 2012, aquests controls són tècnicament impossibles.

Per un altre costat, convé recordar que l'èxit i voluntarietat del treball parcial en alguns països del nord d'Europa s'ha d'associar a una major cobertura social d'aquests contractes, i a unes polítiques integrals de conciliació de la vida familiar i personal amb la laboral. És a dir, són conseqüència de la "flexiseguretat"; tot el contrari del cas espanyol.

L'estirabot del treball a temps parcial -majoritàriament no desitjat- distorsiona les xifres mensuals del mercat laboral. Amb les dades d'atur registrat, contractacions registrades i afiliacions a la Seguretat Social es fan, mes rere mes, anàlisis sobre creació d'ocupació absolutament esbiaixats. Només en algunes ocasions són matisats pels anàlisis més estructurals. El darrer exemple el tenim amb allò que va passar durant el primer trimestre de 2014: Cada mes ens parlaven de creació d'ocupació, però al publicar-se la Comptabilitat Nacional d'Espanya d'aquest període, ens van informar d'una reducció neta d'aproximadament 55 mil llocs de treball equivalents a temps complet en un any.

En obviar-se el component de treball temporal, les majors distorsions de les dades mensuals es produeixen en els resultats de contractacions registrades i d'afiliacions a la Seguretat Social. Aquest dos assumptes -referits a les Illes Balears- són els que tractam seguidament i, alhora, recordam que ja hem tractat en altres ocasions les distorsions estadístiques de la dada d' "atur registrat".

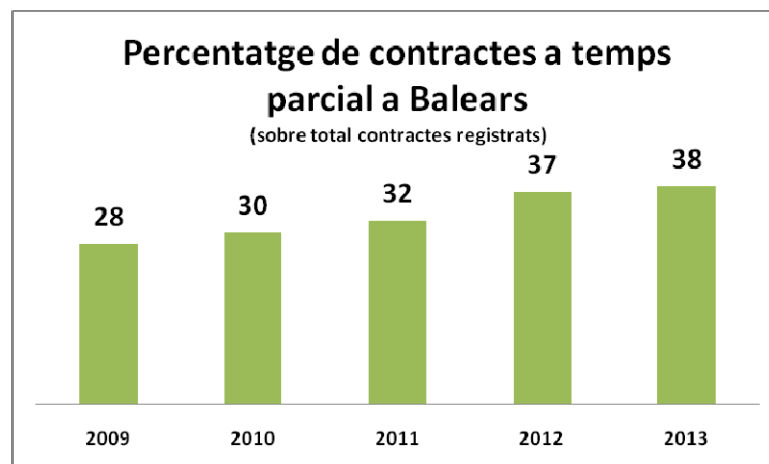
Val a dir que en el nostre mercat laboral, a diferència d'altres, és molt poc habitual, excepte els treball de els llars, que una mateixa persona simultaniegi més d'un contracte de temps parcial. Ni la regulació legal (extraordinàriament flexible) ni la sequera d'ofertes de treball ho faciliten.

En qualsevol cas, no hi dubte que la contractació a temps parcial és una manera d'inserció en el mercat laboral, però sí hi ha molts dubtes que aquesta inserció laboral sigui sinònim d'una integració social. És a dir, el treball a jornada parcial no desitjada és, en el millor dels casos, una inserció social parcial i, per tant, un factor important d'extensió de la pobresa laboral, tal i com varem avançar en el **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO 14** que, no debades, es titulava " **L'EMPOBRIMENT DE LES PERSONES AMB OCUPACIÓ**".

Com sempre, esperam que el contingut d'aquest **TEMES** sigui del vostre interès.

1.- Evolució dels contractes registrats

La següent gràfica ens mostra com el pes de la contractació temporal sobre el total de contractació ha augmentat 10 punts en els darrers sis anys. En aquests anys es concentren els majors augments percentuals de la història.

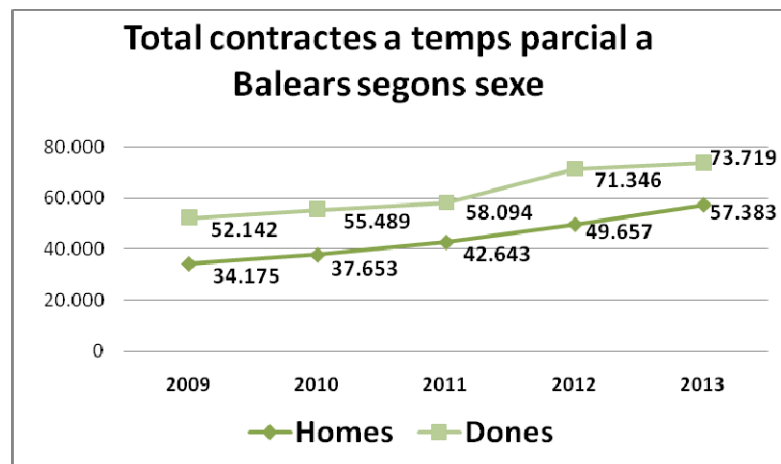
Font: Elaboració pròpia a partir de dades SEPE

En termes absoluts, els registres de contractes a temps parcial han tingut un augment del 52% en el quinquenni 2009-2013.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades SEPE

La gràfica següent ens mostra que, tot i que la contractació a temps parcial és majoritàriament femenina, hi ha una tendència a la disminució del percentatge diferencial. Val a dir que, durant el quinquenni analitzat els contractes a temps parcial per a dones han crescut un 41%, mentre que pels homes ho han fet en un 68%.

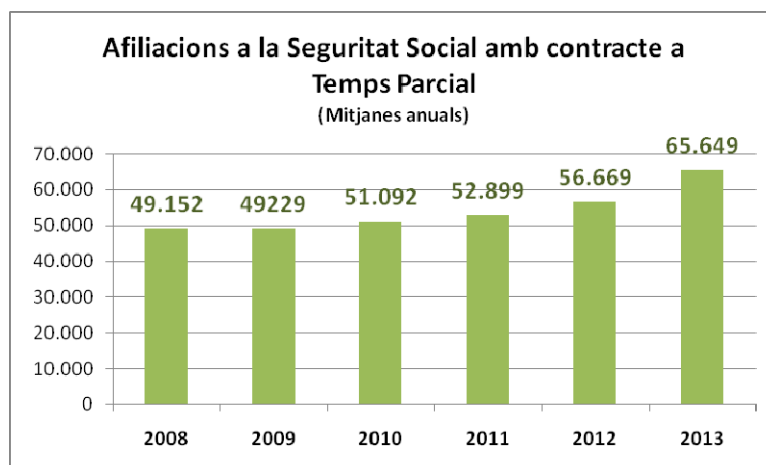

Font: Elaboració pròpia a partir de dades SEPE

2.- Evolució afiliació a la Seguretat Social

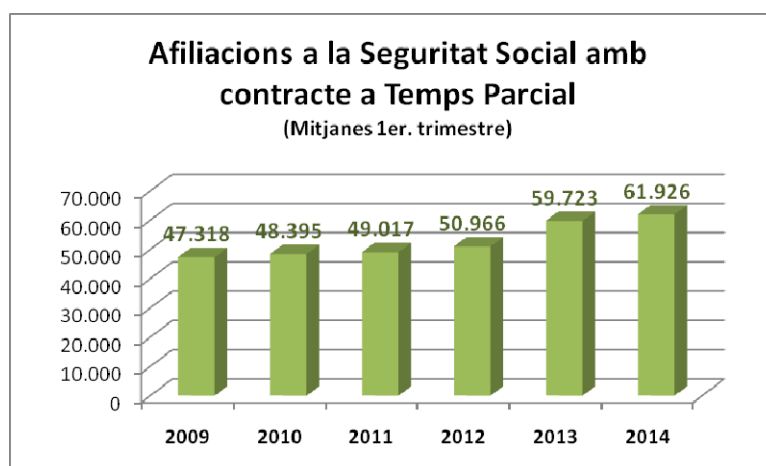
Les dues gràfiques següents són especialment importants per dues raons: Primera perquè l'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social és una dada poc coneguda, i segona perquè l'estirabot del treball a temps parcial no es produeix únicament per les noves contractacions. Hi contribueix decisivament la conversió de treball a temps complet en treball a temps parcial, una possibilitat que, amb la Reforma Laboral de 2012, s'ha facilitat moltíssim.

Això explica que el creixement del nombre d'afiliacions a la Seguretat Social amb contracte a temps parcial s' hagi disparat des de l'aprovació d' aquesta nova legislació. L'augment va ser del 7,6% en el període 2008-2011 i del 15,8% entre 2011 i 2013.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades subministrades per IBESTAT.

Dades del Regim General corresponents a darrer dia de mes.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades subministrades per IBESTAT.

Dades del Regim General corresponents a darrer dia de mes.

Aquesta dinàmica de creixement del treball parcial no ha acabat. A la gràfica anterior es pot observar com les darreres dades disponibles (primer trimestre de 2014) indiquen que cada pic hi ha més gent afiliada a la Seguretat Social amb contractes a temps parcial.

Si aquest és el futur del creixement de l'ocupació, haurem de concloure que, potser, tenir un contracte ja no garanteix no viure en risc d'exclusió social. Al manco no és garantia que no hi hagi cada pic més gent en una situació d'exclusió social a temps parcial.